

COMMISSION DE LA JUSTICE

du

MARDI 10 MAI 2011

Après-midi

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

van

DINSDAG 10 MEI 2011

Namiddag

De vergadering wordt geopend om 14.03 uur en voorgezeten door mevrouw Sarah Smeyers.
La séance est ouverte à 14.03 heures et présidée par Mme Sarah Smeyers.

01 Vraag van mevrouw Karin Temmerman aan de staatssecretaris voor de Coördinatie van de fraudebestrijding, toegevoegd aan de eerste minister, en staatssecretaris, toegevoegd aan de minister van Justitie, over "de nieuwe koppelbazen" (nr. 4516)

01 Question de Mme Karin Temmerman au secrétaire d'État à la Coordination de la lutte contre la fraude, adjoint au premier ministre, et secrétaire d'État, adjoint au ministre de la Justice, sur "les nouveaux pourvoyeurs de main-d'oeuvre" (n° 4516)

01.01 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer de staatssecretaris, het probleem is niet nieuw, er bereiken ons steeds meer berichten over talloze fraudezaken met werknemers uit Oost-Europa.

Nieuw is het systeem met de uitzendkantoren in Nederland. Blijkbaar hebben die amper regels. De werknemers die zij naar België brengen, verrichten hier werk voor een absoluut minimumloon, terwijl zij in Nederland sociale lasten zouden moeten betalen. Dat is geen uitzondering tegenwoordig, maar veeleer de regel, althans als wij de berichten in de kranten mogen geloven.

Daarenboven zijn die mensen hier meestal in erbarmelijke omstandigheden gehuisvest. Dus niet alleen de tewerkstelling, maar ook de huisvesting laten te wensen over. Volgens de kranten zijn er ook amper vervolgingen.

Ten eerste, u kondigde onlangs aan dat een nieuw centraal orgaan voor fraudebestrijding opgericht zou worden, teneinde de politie, het parket en de belastinginspectie beter te laten samenwerken in die fraudedossiers. Ik hoop dat de nieuwe fraude vanuit Nederland met uitzendkantoren ook wordt aangepakt. Hoort dat daar ook bij? Is de cel reeds bezig met het controleren van dergelijke zaken?

Ten tweede, hoeveel organisaties werden er tot nu toe reeds veroordeeld voor dergelijke praktijken?

Ten derde, bent u bereid bijzondere maatregelen te nemen om dat soort fraude aan te pakken?

Ten slotte, de invloed van Europa in de materie is erg groot. Vaak wordt moeilijk gedaan over het vrijgeven van informatie aan andere lidstaten. Daarnaast is het zo goed als onmogelijk om na te gaan of papieren of statuten verkregen in het land van herkomst, wel degelijk correct zijn.

Is er over die problematiek reeds overleg geweest op Europees niveau? Zo neen, bent u bereid om dat aan te kaarten op Europees niveau en zal het overleg er komen? Ik denk immers dat dat noodzakelijk is tegen die fraude, zeker als wij dan beginnen met uitzendkantoren uit andere landen die hier dan werkzaam zijn. Het wordt dan heel moeilijk te controleren als wij geen medewerking van Europa krijgen.

01.02 Staatssecretaris Carl Devlies: Mevrouw Temmerman, de problematiek die u terecht schetst, is sterk met de Europese reglementering en met de uitbreiding van de Europese Unie verbonden, die blijkbaar aanleiding geeft tot een aantal misbruiken.

In dat verband zijn onder meer Europese verordening 883/2004 met betrekking tot de sociale zekerheid en Europese richtlijn 9671 met betrekking tot het arbeidsrecht van kracht.

Wij vinden de detacheringproblematiek vooral in de bouwsector, de vleessector en de schoonmaaksector

terug.

De misbruiken bestaan erin dat buitenlandse arbeidskrachten naar België worden gehaald, zonder naleving van de Belgische loon- en arbeidsvoorwaarden. In sommige sectoren speelt ook het fenomeen van de schijnzelfstandigheid.

De krachten worden dan ook gebundeld om maximaal tegen voornoemde misbruiken op te treden.

U verwijst naar het nieuwe, centrale orgaan. U hebt een en ander waarschijnlijk uit de pers gehaald. Wij hebben hier immers in de gemeenschappelijke commissie voor de Justitie en de Financiën de aanpak voorgesteld die vooral betrekking heeft op fiscale fraude – waarmee weliswaar sociale fraude gepaard kan gaan – met name Una Via.

Er komt inderdaad een specifieke aanpak van fiscale fraude vanaf het begin. Wij hebben twee vergaderingen met de commissies voor de Financiën en voor de Justitie aan het project gewijd. Ik zal er niet nader op terugkomen. Het betreft in feite een andere problematiek.

Wat in 2011 wel van start is gegaan, is de gemengde ondersteuningscel van politiediensten en sociale inspectiediensten, die op een systematische manier de georganiseerde sociale fraude zal aanpakken. De voorbeelden die u geeft, zullen ook door voornoemde gemengde ondersteuningscel worden aangepakt.

Voor het antwoord op de vraag naar de veroordelingen voor dergelijke praktijken moet ik helaas verwijzen naar een andere vraag die door de heer Tommelein aan minister De Clerck is gesteld. U kunt ze terugvinden onder refertenummer 5652. Het betreft echt identiek dezelfde vraag.

De problematiek heeft grotendeels te maken met het gebrekkig doorspelen van informatie tussen de lidstaten van de Europese Unie. Het is duidelijk dat een en ander nog niet gestroomlijnd verloopt en dat er op het Europese vlak nog enkele aanpassingen moeten gebeuren.

Omdat wij weten dat dat tijd vergt, kiezen wij voor een pragmatische benadering, die erin bestaat dat overeenkomsten worden aangegaan met individuele Europese landen, om zo de informatieverstrekking toch sneller te laten verlopen.

Tijdens het Belgische voorzitterschap van de EU werd wel de aanzet gegeven tot het Internal Market Information System of IMI, een platform voor gegevensuitwisseling tussen de nationale overheden die belast zijn met de toepassing van en de controle op richtlijn 96/71/EG, de Europese detacheringrichtlijn. Het gaat met andere woorden om de controle op het arbeidsrechtelijke aspect van de detachering.

Op het vlak van de sociale zekerheid vraagt de RSZ aan zijn buitenlandse tegenhangers om systematisch een kopie te ontvangen van alle A1-verklaringen – dat zijn de detacheringverklaringen – die zij afleveren. Volgens de RSZ is het inderdaad niet steeds evident informatie te verkrijgen van andere lidstaten, maar dat heeft doorgaans niet te maken met pure onwil maar met onder andere personeelstekorten, vertalingsproblemen, het ontbreken van een unieke identificatiesleutel en andere prioriteiten.

De A1-verklaringen worden nu gecodeerd in de GOTOT-databank, waarbij GOTOT staat voor grensoverschrijdende tewerkstelling, occupation transfrontalière. Daar hebben de federale inspectiediensten toegang toe. Tegen midden 2012 zal de informatie elektronisch worden uitgewisseld via het Europese EESSI-project. De uitgewisselde informatie bestaat enkel uit de identificatiegegevens van de betrokken actoren, maar bevat geen inhoudelijke gegevens over de detachering zelf, daar het aan de afleverende lidstaat is om die voorafgaandelijk na te gaan.

Dat alles past veeleer in de context van bescherming van de rechten van de betrokken personen en minder in een controlecontext.

Een ander belangrijk internationaal samenwerkingsinitiatief vormt het project ICENUW, waarvan de conclusies recentelijk, met de ondertekening van het charter van Brugge, bekrachtigd werden door de leidende ambtenaren van inspectiediensten en belastingagentschappen van 12 Europese landen. Naast een betere internationale samenwerking wordt werk gemaakt van een betere intra-Belgische samenwerking, meer bepaald tussen de federale en gewestelijke entiteiten en hun controle- en inspectiediensten.

Zo wordt over afzienbare tijd het samenwerkingsakkoord betreffende de coördinatie van de controles inzake illegale arbeid en sociale fraude tussen de federale staat en de regio's ondertekend. De regeringen hebben dat protocol ondertussen reeds goedgekeurd. Het is duidelijk dat samenwerking met de deelstaten leidt tot een efficiëntere bestrijding van illegale arbeid en sociale fraude op het vlak van onder meer mensenhandel, mensensmokkel, arbeidsbemiddeling en terbeschikkingstelling.

Wat dat laatste betreft, onderzoek ik momenteel of er geen betere exploitatie van de databank Limosa mogelijk is, bijvoorbeeld door de gegevens te kruisen met de gegevens die beschikbaar zijn bij de fiscus en eventueel bij de gewesten. Dat laat toe probleemgevallen op te sporen, waardoor gerichte en efficiënte controles op het terrein mogelijk worden gemaakt.

Momenteel blijft de functie van de databank Limosa te vaak beperkt tot het ontrafelen van een constructie op het moment dat er via een ander kanaal, bijvoorbeeld de inspectie ter plaatse of een klacht, een probleem opgemerkt wordt. Aan de hand van gegevenskruising zouden de sociale inspectiediensten in staat zijn om na te gaan of er diensten werden verricht die te kwalificeren zijn als private arbeidsbemiddeling en uitzendarbeid, maar die bij de regio's niet bekend zijn als uitzendkantoor. Op die manier kan beter worden gereageerd tegen bureaus die arbeidskrachten aanbieden tegen dumpingprijzen.

Een bijzondere maatregel vormde de oprichting, begin dit jaar, van de gemengde ondersteuningscel inzake de ernstige en georganiseerde sociale fraude. Het betreft een gemengde cel, omdat die bestaat uit sociale inspecteurs en politiemensen. In essentie onderzoekt die criminele netwerken die zich schuldig maken aan onder meer bijdragefraude door middel van onderaanneming. Door het samenbrengen van alle gegevens waarover de sociale inspectiediensten en de politie beschikken, kan de handel en wandel van verdachte personen en vennootschappen van dichtbij worden gevolgd. Hierdoor kunnen netwerken van georganiseerde sociale fraude proactief worden opgespoord.

De sociale ondersteuningscel is een mooi voorbeeld van de samenwerking tussen diverse actoren die met de strijd tegen de fraude bezig zijn.

Intussen werd ook het actieplan van de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst of SIOD voor 2011 goedgekeurd. Het plan herneemt voor 2011 de inspanningen die de diensten van de sociale inspecties zullen leveren in de strijd tegen de sociale fraude, onder meer tegen een van de meest zichtbare aspecten ervan, de illegale tewerkstelling. Ook de strijd tegen de grensoverschrijdende fraude vormt een belangrijk onderdeel van het actieplan. Het actieplan maakt integraal deel uit van de actieplannen van het College voor de strijd tegen de fiscale en sociale fraude.

De sociale inspectiediensten hebben vorig jaar, in vergelijking met het jaar voordien in het kader van de SIOD, meer controles uitgevoerd: 12 830, een stijging van 16 %, meer personen gecontroleerd, 36 933, een stijging van 3 %, meer inbreuken vastgesteld, 8 130, een stijging van 18 %. De inbreuken met betrekking tot zwartwerk stegen zelfs met 27 %. Er wordt ook efficiënter gecontroleerd. Het aantal positieve controles steeg van 26 naar 30 %. De meeste controles hadden plaats in de bouw, traditioneel een fraudegevoelige sector voor koppelbazen.

De strijd tegen de grensoverschrijdende fraude vormt een blijvende prioriteit van de bevoegde inspectiediensten, niet alleen in het kader van de arrondissementscellen bij SIOD, maar ook voor de gespecialiseerde cellen van de verschillende inspectiediensten, zoals RVA en RSZ.

01.03 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De behandeling van de vragen en interpellaties eindigt om 14.16 uur.
Le développement des questions et interpellations se termine à 14.16 heures.*